

Posudek vedoucího práce

**Společenstvo krejčí v Praze: organizace krejčovských živnostenských podnikatelů
v Praze od časů monarchie do konce první Československé republiky**

Bc. Andrea Veverková

Diplomová práce

FF UK, Praha 2023, 138 s.

Předmětem zájmu předložené práce je Společenstvo krejčí v Praze coby specifický typ profesní organizace zakládající se na živnostenském řádu (1859). Práce analyticky zkoumá organizační strukturu a fungování (včetně financování), reprezentaci i činnost vybraného společenstva od jeho založení (1911) do sklonku první Československé republiky. V interpretacích směřuje k porozumění sociálně-ekonomickým rolím, které společenstvo mělo sehrát/sehrálo pro své členy, snaží se postihnout potenciál i limity organizace reprezentující svou povahou spíše struktury „staré“ tváří v tvář modernizující společnosti. Volba tématu vyjadřuje dlouhodobé profilování autorky, jedná se o problematiku dosud v odborné literatuře jen okrajově reflektovanou.

Práce je logicky strukturována a také projektově zakotvena. Ke zvážení by byly dle mého názoru v některých úsecích „jemnější“ stylizace při pojednání současného diskursu a rozpracování metodologické části. Autorka vytěžila úctyhodné množství pramenného materiálu. Svůj výklad opřela o dosud nezpracovaný fond společenstva v Archivu hlavního města Prahy, komplementárně pracovala i s dalšími archivními materiály (Obchodní a živnostenská komora v Praze, fondy krejčovských společenstev v Berouně a v Benešově), s dobovými právními příručkami, statistikami, profesním krejčovským tiskem a provedla rovněž dílčí sondu do oblasti krásné literatury. Text je vhodně doprovázen tabulkami a grafy.

Ve výkladu autorka postupuje od právní úpravy živnostenských společenstev dané živnostenským řádem a jeho novelizacemi ke konkrétnímu případu pražského krejčovského společenstva. Zdařile se vyrovnává s peripetiemi ohledně jeho vzniku (teprve na sklonku 20. let dochází ke stabilizaci obvodu zkoumaného společenstva), dává porozumění organizační struktuře o několika úrovních (jako doklad určité adaptability společenstva je prezentován systém tzv. zvláštních komisí, na které představenstvo postupně delegovalo část neustále mohutnějící agendy). Velikostí členské základny společenstvo pražských krejčí jednoznačně vynikalo, o čemž svědčí přesah jeho působení mimo stanovený obvod, „vzorová“ role vůči dalším společenstvům stejného profesního zařazení. Oceňuji systematizovaný vhled do reprezentace společenstva, kde autorka reflektuje sociální původ, vzdělání, typické kariérní trajektorie i další veřejné angažmá (profesní sítě, politika, státní správa/samospráva). Za stěžejní považuji část věnovanou agendě. Autorka na základě sond do zápisů z jednání společenstva nabízí porozumění aktuálně řešeným problémům, čímž vystupují do popředí odlišnosti mezi cíli společenstva rámcově deklarovanými ve stanovách a skutečnými aktivitami, kterými společenstvo dokázalo ovlivňovat situaci v oboru. Společenstvo typicky vstupovalo do pracovně-právních vztahů (kolektivní smlouva), naopak aktivity v rovině podpory konkurenceschopnosti krejčí na trhu se jeví spíše limitované. Část iniciativ ve sféře podpory školství, osvěty, humanitární pomoci zůstávala pouze „na papíře“ či nemohly být plnohodnotně rozvinuty s ohledem na nedostatek financí.

Autorka předložila původní, široce pramenně založenou práci, jež je nesporným přínosem do současného badatelského diskursu (výzkum malopodnikání, řemeslo v moderní době). Z formálního hlediska text splňuje veškeré parametry vědecké práce, disponuje adekvátním vědeckým aparátem. K dopracování zůstávají stylistické nedokonalosti a překlady svědčící o chvatu při dokončování práce. Se závěry práce se plně ztotožňuji. Podněty k dalšímu rozvíjení tématu by směřovaly k odklonu od výzkumu společenstva „zevnitř“ směrem k detailnějšímu porozumění společenstvu v širších profesních a jiných sítích (živnostenské struktury, vztah k politickým stranám ad.). Ve svém celku práce jednoznačně odpovídá standardům kladeným na atestační práci tohoto typu a doporučuji ji s potěšením k obhajobě.
návrh klasifikace: velmi dobře

V Praze dne 11. 6. 2023

PhDr. Barbora Štolleová, Ph.D.